

Woede en schaamte

“Wat wil je nu, een handtekening of een trap tegen je gat? Als jij zo doorgaat krijg je geen krabbel,” zeg ik. Maar met mijn uitval heb ik de verkoper niet tot bezinning kunnen brengen. Daar kom ik in het gesprek achter en toen had ik er helemaal de pest over in...

“U niet de waarheid gesproken.”

“Jij verkoopt nooit wat, zeker niet aan mij,” stoot ik uit. Het is een lange, slungelige jongeman met een licht getinte huidskleur en Indiase trekken. Hij draagt een zwarte broek en overhemd, de twee bovenste knoopjes van zijn shirt zijn open. Zijn schoenen zijn van dezelfde kleur, met bovenop drie dunne klittenbanden. In zijn haar zit gel, het zit geheel in overeenstemming met de heersende mode in de war. Het lijkt alsof er een rotje in ontploft is. Overal staan plukjes haar, kriskras door elkaar, recht overeind op zijn niet al te grote schedel. Het is me pas later opgevallen dat de man geen pak droeg en zijn Nederlands slecht beheerste.

“U tegen me gelogen, u houdt niet aan uw woord.”

“Nu nog mooier, je vraagt van mij een handtekening onder iets wat ik onvoldoende ken en overzie. Kom op met je algemene voorwaarden.”

“U bent leugenaar.”

“Schei toch uit, jij met je waardeloze discussietechniek. Als jij mij vooraf verteld zou hebben dat jij van mij een investering zou eisen van €150,- per maand en dat vier jaar lang dan was dit gesprek erg kort geweest. Dat had je er bij moeten zeggen vriend, dat heb jij niet gedaan, dus jij verkoopt hier niets, helemaal niets, nul, zero.” Terwijl ik dit zeg vorm ik met de duim en wijsvinger van mijn rechterhand een rondje en steek deze in de richting van de verkoper. “Tweeënzeventighonderd euro is dat, weet je wel wat je vraagt, wie is hier de pruts ondernemer,” slinger ik in diens gezicht.

Waarom heb ik deze vertegenwoordiger van die internetonderneming een gesprek toegestaan? Ik wilde nagaan tegen welke kosten ik mijn ontwerpbedrijf en –diensten beter kon promoten door bovenin de zoekmachines te komen. Waarom heb ik dit niet via mijn oude, vertrouwde serviceorganisatie gedaan die ik altijd voor dit soort karweitjes raadpleeg? Lieden die altijd voor me klaarstaat. Ligt het wel aan hun vermeende traagheid? Of ligt het aan mijn snelle geïrriteerd zijn van de laatste tijd?

“U een slechte ondernemer.”

“En nu lazer ik je eruit, gore graaier dat je bent.” Ik vlieg op, gris zijn spullen bij elkaar en slinger deze de gang in. De verkoper staat abrupt op en terwijl hij naar de gang snelt om zijn papieren bij elkaar te pakken stottert hij: “Als u mij iets aandoet, komen er problemen.” Ik ren hem achterna naar de hal. Een fractie van een seconde staan we oog in oog. De jongen moet de withete woede op mijn gezicht gezien hebben. Het ontgaat mij niet dat hij er opeens opvallend bleek uitziet.

“En nu er onmiddellijk uit, oprotten. Ik laat me niet door een snotaap beledigen, eruit!” De grote voordeur trek ik met een ruk open en zeg: “Wegwezen, scheer je weg, grote klootzak.” Terwijl de jongeman de deur uitglipt slist hij: “Jij slecht mens.” Ik geef hem een trap onder zijn kont. De jongen struikelt en richt zich weer op. Ik kijk hem na en sluit de zware eiken deur. Even duizel ik...

Volledig ben ik overrompeld door de hevige en ongekende kracht van mijn woede, ik voel dat ik dat jong had kunnen doodslaan.

Hoe heeft het zover kunnen komen? Heb ik me niet enorm aangesteld? Ben ik niet in de valkuil van mijn eigen gelijk gestapt? Gelukkig had ik me op het laatste moment, daar in de gang, weer een beetje in de hand, anders was het helemaal fout gegaan.

Vlak voordat Emma thuiskomt tik ik de naam van het bedrijf in en zie een regen van klachten over de agressieve verkoopbenadering van deze firma en haar verkopers. Als ik dat lees neemt mijn drang om er nog iets aan te doen, snel en afdoende af.

Ik ben niet ontevreden over mijn optreden, ik kan er ergens nog wel om lachen, ik heb dat rotjoch flink de stuipen op het lijf gejaagd.

De woede golft nog steeds door me heen: “Weet je wat jij moet doen? Een inburgeringscursus volgen, een pak aan doen en je haar eens fatsoenlijk kammen.” Ik moet om mezelf lachen, ik krijg er pijn van in mijn buik.

Al na enkele minuten kom ik tot nuchterheid en ben ik onvoldaan over mijn handelwijze. Die kerel is toch onverbetterlijk, die hanteert natuurlijk de wet van de encyclopedieverkoper. Die gaat als volgt: om één lexicon te kunnen verkopen heb je negenennegentig afwijzingen nodig. Steeds als je een afwijzing krijgt komt de verlossende verkoop dichterbij, dat is de vermoedelijke logica en drijfveer achter zijn agressieve verkoopgedrag. Mijn gedrag is water naar de zee dragen geweest, heeft geen enkele zin. In zoverre dat ik aan de in mij blijkbaar sluimerende razernij uitdrukking heb kunnen geven.

“Het komt er tenminste een beetje uit,” mompel ik vergoelijkend, terwijl ik de computer afsluit en terugloop naar de zitkamer.

Dit is nu al de derde aanvaring in korte tijd, wat bezielt me toch? Eerst heb ik bonje gekregen met een van mijn beste vrienden, toen met de tandartsassistente en nu met deze verkoper. Toen ik het later aan mijn zoon Thom vertelde, zei deze: “Ik snap best dat jij je niet in je eigen villa voor leugenaar wilt laten uitmaken. Je moet vaker een dergelijk verkopertje uitnodigen, die kun je dan mooi afdrogen en gebruiken als bliksemafleider voor je verborgen woede. We lijken op elkaar. Dat onstuimige heb ik ook. Van jou.”

Dit gesprek heeft de ongerustheid en ontevredenheid over mijn impulsieve gedrag niet weggenomen. Ook niet toen ik tegenover vrienden onder luide toejuichingen mijn discussie met de gladjanus heb nagedaan en aangedikt. Pas toen Emma lachend zei: “Het begint al een aardige act te worden,” ben ik erover opgehouden, me nog enige tijd verbijtend in mijn onmacht en schaamte over mijn doldrieste optreden.

Door dit voorval werd ik herinnerd aan een misgelopen verliefdheid uit mijn jeugd. Bij wijze van toetsing las ik enkele bekenden dit fragment voor. Door de heftige en afwijzende reacties die ik hierop kreeg ben ik me pas goed gaan realiseren hoe onwrikbaar men geneigd is om eerst en direct “een schuldige” te zoeken. Een “kop van jut” of één die het “aan zichzelf te wijten” heeft in plaats van de treurnis van de situatie onder ogen te zien. Toen wist ik zeker dat ik eindelijk op de goede weg was aangeland om met mezelf in het reine te komen.’